

Till företrädare för
Svenska Elektrikerförbundet

Stockholm 2025-02-13

EFA:s avtalsförslag 2025 - Kraftverksavtalet

Förutsättningar och prioriterade områden

De förutsättningar som energibranschen står inför är till stor del desamma som branschen stod inför föregående avtalsrörelse. Det som kan läggas till är den geopolitiska osäkerheten som ökat och som även medfört en hotbild som energibranschen fått förhålla sig till. Stora investeringar görs och behöver göras i utbyggnad av elproduktion och elnät för att klimatomställningen ska kunna ske. Lösningen för att samhället ska kunna lämna fossilberoendet är mer tillgång på el, samtidigt som de ekonomiska förutsättningarna för branschens investeringar är oklara och därmed förenade med stora risker.

Sverige har haft en svag ekonomisk tillväx i flera år och bedömningen är att detta blir fallet även 2025. Svenskt Näringsliv ser att industriproduktionen både globalt och inom euroområdet står inför en period av fortsatt svag tillväxt. Detta gör att svensk export och därmed tillverkning kommer att påverkas negativt, vilket kommer att påverka efterfrågan på el på kort sikt.

Elförsörjning är avgörande för Sveriges fortsatta välstånd och för näringslivets möjlighet att genomföra den klimatomställning som måste ske. Det svenska näringslivet har en stor påverkan på klimatarbetet, både genom export av produkter som ersätter smutsigare produktion i andra länder och genom spridning av svensk teknik och kunnande på miljöområdet.

Samhällets oförmåga att förstå konsekvenserna av behovet av klimatomställning har lett till att vi i dag hamnat i en akut situation vad gäller elsystemets utveckling. På mindre än 25 år behöver vi fördubbla elproduktionen. Vi behöver bygga nytt och reinvestera i nästan all befintlig produktion och elnät fram till år 2045.

Kraftsystemet och därmed energibranschen står inför stora utmaningar de kommande decennierna eftersom det är energibranschen som skapar förutsättningarna för elektrifieringen och därmed klimatomställningen. Klimatomställningen kräver el och behovet av el kommer att öka dramatiskt fram till år 2045. Enligt Energimyndigheten kan Sveriges elbehov dubblas redan till 2035. I det högsta spännat ökar årsbehovet från dagens 140 TWH till 280 TWH redan 2035, för att nå 370 TWH 2045.

Energibranschen behöver stabila förutsättningar för att det ska bli ekonomiskt försvarbart att göra nödvändiga investeringar. Kompetensförsörjning och tillgång på arbetstid är av kritisk betydelse för en bransch som gör omfattande investeringar i verksamheterna. Rekryteringsbehovet är stort inom de flesta yrkesgrupper men särskilt vad gäller ingenjörer och elmontörer. Enbart entreprenadbranschen behöver rekrytera flera tusen montörer och tekniker fram till 2030.

Kollektivavtalen behöver anpassas och tillföras regler som ger bättre förutsättningar för branschen att anställa. Möjligheten att nyanställa behöver förbättras genom att underlätta både övergång från skola till arbete och yrkesväxling till branschen, men även möjliggöra återanställningar av de som lämnat branschen.

Energibranschens kollektivavtal ger goda villkor till de anställda. Parterna behöver fortsätta att modernisera och utveckla avtalen för att reglerna i avtalen ska bli än mer effektiva och tydliga, i syfte att underlätta förståelse och tillämpning för såväl företag som anställda.

Arbetsmiljöarbetet är centralt för branschen för att skapa en god och säker arbetsmiljö. En nolltolerans gäller mot olyckor och ohälsa. Parterna har ett gemensamt ansvar att arbeta för förbättringar på arbetsmiljöområdet för att förebygga ohälsa och olycksfall. Detta arbete blir än mer angeläget i och med den omfattande utbyggnaden av produktion och elnät som kommer att pågå under lång tid framåt.

Sammanfattningsvis konstateras det inför avtalsrörelsen att omvärlds- och de ekonomiska förutsättningarna för energibranschen är svåröversägliga. Avtalsperioden som löper ut har kännetecknats av stor geopolitisk oro med krig i vårt närområde. Säkerhet och uthållighet har blivit en viktig fråga för branschen. Störningar av olika slag har blivit något branschen måste förhålla sig till.

För branschens konkurrenskraft är det nödvändigt att de avtal som kommer att tecknas ligger i linje med avtalen inom den konkurrensutsatta industrin vad gäller nivå och avtalsperiodens längd. Parterna inom den internationellt konkurrensutsatta industrin är de som har bäst förutsättningar att träffa avtal som är långsiktigt ekonomiskt hållbara utifrån produktivitet och konkurrenskraft.

Avtalsperiodens längd m.m.

EFA yrkar på ett avtal i enlighet med industrinormeringen och vid ett kort avtal en prolongation av de allmänna villkoren. I det fall en prolongation av de allmänna villkoren inte kommer till stånd yrkar EFA på nedan redovisade ändringar i mellanvarande avtal.

Om arbetstiden inom kollektivavtalets tillämpningsområde förkortas genom lagstiftning eller annan reglering, ska antalet timmar arbetstidsförkortning minska i motsvarande mån och i den del detta inte räcker till minskas premien till extrapension. Kraftverksavtalets bestämmelse om deltid i pensioneringssyfte ska då också utmönstras.

EFA förbehåller sig rätten att lägga till och justera yrkandena under förhandlingarna.

Allmänna villkor

Ändringar som föreslås i avtalstexten:

1 Kap Allmänna bestämmelser

4 § MBL-frågor

Anmärkning

Anmärkningen ändras så att förhandling genomförs med klubb lokalt.

2 Kap Anställning

5 § Praktikanter

”under högst 3 månader”, begränsningen utgår

Ny § 6 Tidsbegränsad anställning för pensionär

Avtal om tidsbegränsad anställning för pensionär får träffas med arbetstagare som avgått i pensioneringssyfte.

Nuvarande § 6 följdändras

4 Kap Arbetstid

3 § Förskjutning av arbetstid

Regeln ändras

1. Om ett arbete beräknas ta mer än två dagar i anspråk och som måste utföras till övervägande del på annan tid än ordinarie arbetstid, må överenskommelse träffas mellan arbetsgivare och arbetstagare om förskjutning av den ordinarie arbetstiden, varvid samtidigt skall överenskommas om skälig ersättning härför.

13 § Arbetstidsförkortning

2 st. Tillförs en regel om att arbetsgivaren ensidigt kan förlägga arbetstidsförkortning.

Ny § 15 Ytterligare övertid

Lokala parter kan träffa överenskommelse om uttag av ytterligare allmän övertid.

Nuvarande paragraf 15 följdändras

5 Kap Ledighet och deltidspension

5 § Deltid i pensioneringssyfte (Deltidspension)

1 st. åldersangivelsen ändras till 63 år

6 Kap Semester

Ny paragraf

3 § Ansökan om föräldraledighet i samband med huvudsemester

En arbetstagare som vill vara föräldraledig i anslutning till bolagets huvudsemester ska ansöka om sådan ledighet senast tre månader före semesterperiodens början, om det inte föreligger särskilda skäl för att tillämpa en kortare tid.

Efterföljande paragrafer följdändras

7 Kap Löner

2 § Månadslön

Punkten 2 Minimilön

Kriteriet "yrkeslivserfarenhet" utgår och ersätts med "relevant yrkeslivserfarenhet".

Anmärkning

Regeln i anmärkning 2 utgår och upphör att gälla.

Paragrafen får nytt namn

5 § Lön till arbetstagare under 18 år, praktikanter, gymnasiala lärlingsanställningar samt tidsbegränsad anställning pensionär

Första meningen ändras enligt nedan.

Arbetstagare under 18 år, praktikanter och pensionär med tidsbegränsad anställning avlönas efter överenskommelse i varje särskilt fall mellan arbetsgivaren och ifrågavarande arbetstagare.

Ny 5§ Anställningsavtal som träffas senare än 6 månader före lönerevisionsdatum

Om företaget och en arbetstagare har träffat avtal om anställning senare än 6 månader före företagets lönerevisionsdatum, och därvid även om viss lön och de vidare uttryckligen har överenskommit att den avtalade lönen skall gälla oberoende av närmast påföljande lönerevision skall arbetstagaren inte omfattas av denna lönerevision.

Efterföljande paragrafer följdändras

7 § Sjuklön m.m.

Ny punkt 6.

6 Anmälan om beslut om sjukersättning

Arbetstagare som får kännedom om att denne beviljats hel eller partiell sjukersättning ska omgående informera arbetsgivaren om detta.

Efterföljande punkter följdändras

9 Kap Övertidsersättning, utryckningsersättning m.m.

Paragrafen tillförs ett nytt andra stycke enligt nedan

2 § Övertidsarbete som inte utförs i direkt anslutning till ordinarie arbetstid

För övertidsarbete i samband med beredskap som inte kräver inställelse på arbetsplats gäller dock att övertidskompensation ges som om övertidsarbetet hade utförts under minst en timme.

13 Kap Ordningsregler

Paragraf med tillhörande bilaga 7 mönstras ut och upphör att gälla

11 § Elsäkerhetsledare

Paragrafen mönstras ut och upphör att gälla

12 § Kontroll före idrifttagning

15 Kap Försäkringar och avgifter

6 § Gruppförsäkring GF 3100

Regeln utmönstras och upphör att gälla.

Bilaga 1 - Anlitande av entreprenör och lån av arbetstagare

Nytt 2 st i p 1

Vid anlitande av entreprenör som omfattas av Kraftverksavtalet eller Branschavtal Energi är arbetsgivaren befriad från skyldigheten att förhandla enligt nedan. Detsamma gäller vid lån av arbetstagare där dennes arbetsgivare omfattas av nämnda kollektivavtal.

Löneavtal

Garanterat utfall

Individgarantin ersätts med en åtgärdsgaranti

Redaktionella ändringar

2:5 den som "arbetar" ersätts med den som "anställs"

4:1p1 undermåndag-mellanslag

5:3 ny -sats: -nära anhörigs frånfälle

7:5, ny tredje mening

Kategorier enligt ovan undantas från 2§ samt löneavtalet bilaga 4

9:1 p3 sista st. kompensera ska vara kompenseras

9:3 ... 645 kronor. Om... Ska vara: o.s.v. 645 kronor, om... (punkten ersätts av ett komma och litet o)

Bilaga 1 p4, Om det finns skäl att ifrågasätta vetorätt... ersätts av: Om det finns skäl att överväga vetorätt...

Bilaga 4

Anmärkning 2 utgår

Alla gråmakeringar ändras

Energiföretagens Arbetsgivareförening

Tomas Torstensson